

NOVINKY

v sociální a zdravotní oblasti
nejen pro onkologicky nemocné a jejich blízké

1. ročník

1/2018

31. březen 2018

Tento občasník vznikl na základě stále nedostatečné informovanosti onkologicky nemocných a jejich blízkých na co mají během léčby nárok v oblasti sociální a zdravotní. Cílem je přinášet informace o aktuálních i plánovaných legislativních nebo organizačních změnách a hovořit o potřebných i ožehavých tématech.

Nemocenské dávky při dlouhodobé nemoci

Od ledna máme při dlouhodobé nemoci vyšší nemocenské dávky. První měsíc zůstává sazba 60 % z vyměřovacího základu. Ale od 31. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény se zvyšuje sazba na 66 % a od 61. kalendářního dne na 72 %.

Pro onkologicky nemocné tedy bude důležité zvažovat pracovní neschopnost v souvislosti s plánovanou léčbou déle dopředu. Nebude totiž výhodné opakovaně nemocenskou přerušovat. Toto nebylo výhodné ani v roce 2017, protože první 3 dny pracovní neschopnosti jsou neplacené, ale nyní je rozdíl ještě patrnější.

Nekolidující zaměstnání při evidenci na Úřadu práce

V důsledku zvýšení minimální mzdy od 1. 1. 2018 na 12 200 Kč se zvyšuje i limit pro výkon tzv. nekolidujícího zaměstnání, který činí její polovinu, tedy 6 100 Kč.

Podle zákona o zaměstnanosti uchazeči o zaměstnání na Úřadě práce nebrání výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru či na základě dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční výdělek nepřesáhne polovinu minimální mzdy.

Zvýšení hranice není žádným problémem, ale onkologicky nemocné mnohem více tíží předchozí právní úprava. Od 29. 7. 2017 není možné vykonávat nekolidující zaměstnání na dohodu o provedení práce (DPP). Řada onkologicky nemocných se po dlouhé a náročné léčbě a po získání ID 1. nebo 2. stupně eviduje na Úřadě práce. Nekolidující zaměstnání na DPP v malém rozsahu jim zlepšovalo finanční situaci a zároveň umožnilo otestovat si své schopnosti, vyrovnat se s handicapem a začít pracovat opravdu pozvolna. Také zaměstnavatelé, k onkologicky nemocným a jejich omezením často nedůvěřiví, vítali možnost DPP na vyzkoušení si pracovníka. Změna zákona rozhodně nevedla k tomu, že by zaměstnavatelé dávali malé úvazky na

dohody pracovní činnosti nebo pracovní smlouvy. Obvykle nejsou ochotni platit sociální a zdravotní pojištění. A na druhou stranu onkologicky nebo jinak dlouhodobě nemocný, si nemůže dovolit odejít z evidence Úřadu práce z důvodu náhradních dob pojištění, nemá-li je již vyčerpané z minulosti, protože při návratu onemocnění by ho chybějící pojištění negativně zasáhlo, protože by snižovalo výpočet nové výše invalidního důchodu. Aktuálně můžeme spatřovat, že na dohody o provedení práce pracují z řad OZP více invalidé 3. stupně, kteří nejsou v evidenci Úřadu práce. Lidé, kteří pobírají invalidní důchod 1. nebo 2. stupně, jsou ve špatné finanční situaci nebo se rozhodnou pracovat načerno. Jejich ekonomická situace také způsobuje, že přijímají větší úvazky, než na které se sami cítí nebo jaké jim doporučí lékař.

Chráněný trh práce

Na podzim 2017 byla schválena novela zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Touto novelou dochází k jednoznačnému oddělení a pojmovému odlišení volného a chráněného trhu práce. V souvislosti s touto změnou se zavádí institut uznaného zaměstnavatele OZP. To znamená, že se již nebudou vymezovat jednotlivá chráněná místa a bude se posuzovat schopnost zaměstnavatele zaměstnávat více než 50 % OZP. Novela také navyšuje částky příspěvku na zaměstnávání osob se zdravotním postižením u zaměstnavatelů, zaměstnávajících více než 50 % OZP (§ 78 zákona o zaměstnanosti). Od 1. 1. 2018 bude tento příspěvek činit 12 000 Kč na jednu mzdu. Dále zaměstnavatel bude moci využít 1000 Kč paušálních náhrad na vyšší náklady spojené se zaměstnáváním OZP. To znamená, že takový zaměstnavatel bude moci obdržet příspěvek v celkové výši až 13 000 Kč měsíčně na jednoho OZP, pokud splní všechny povinnosti, které mu ukládá zákon.

Věříme, že tato změna bude pro OZP příznivá, protože dřívější navyšování minimální mzdy bez navyšování tohoto příspěvku vedlo k tomu, že vyšší počet OZP pracoval prakticky za minimální mzdu.

Posuzování a rozhodování ve věci invalidního důchodu

Zde se nejedná o žádnou změnu zákona, ale o aktuální zkušenosti z praxe v souvislosti se změnami na České správě sociálního zabezpečení (ČSSZ) a jejich okresních pobočkách. Během roku 2017 došlo, díky platnosti nařízení ze služebního zákona, k odchodu mnoha posudkových lékařů, kteří byli starší 70 let. ČSSZ tuto skutečnost měla předpokládat a řešit dopředu, ale dostatečně se na ni nepřipravila. Na mnoha místech vznikají velká zpoždění v posuzování invalidních důchodů nebo odvolání (námitek) proti rozhodnutí a stejně tak i při vydávání rozhodnutí na samotné ČSSZ. Rozhodnutí jsou vydávána po uplynutí tříměsíční lhůty. Lhůty jsou bez udání důvodu a oznámení žadatelům prodlužovány.

V důsledku toho se řada onkologicky nemocných ocitla v těžké finanční situaci a i při náročné léčbě byla nucena řešit situaci nestandardním způsobem – žádat o pomoc blízké nebo vyhledat oddělení dávek Hmotné nouze a žádat o životní minimum. Ovšem dávky Hmotné nouze mají jiná pravidla pro přiznávání a jejich vyřízení je i dosti administrativně náročné, což v průběhu onkologické léčby nemusí být snadné zvládnout.

Na konci roku se situace začala řešit v podobě zavedení asistentů posudkových lékařů. Uvidíme, jak se to projeví v praxi lékařské posudkové služby.

Co lze v této situaci doporučit? Jste-li v pracovní neschopnosti při dlouhodobé nemoci, žádejte o invalidní důchod minimálně 3 měsíce před koncem vyplácení nemocenských dávek. Přesný termín konce nemocenských dávek vám sdělí příslušná OSSZ, která dávky vyplácí. Termín vám bude i písemně oznámen, ale pozdě, obvykle přibližně 1–2 měsíce před koncem vyplácení. A pokud nebudou lhůty pro vyřízení dodrženy a vy o skutečnosti nebudete informováni, nebojte se ozvat a podat stížnost. Jedině tak můžeme doufat, že se situace změní.

Změny a zvýšení přídavku na dítě

Od ledna vstoupila v platnost novela zákona o státní sociální podpoře (zákon číslo 117/1995 Sb.). Jednou z novinek, které tato novela přináší, je i zvýšení přídavků na dítě nebo změny v tom, jak je posuzován nárok na tyto sociální dávky. Dříve se dokládala výše příjmu za celý předchozí kalendářní rok, ale nyní se dokládá výše příjmu za poslední 3 měsíce (tato změna platí již od 1. 10. 2017). Dříve nesměla výše průměrného příjmu společně posuzovaných osob překročit 2,4 násobek životního minima, aby mohl žadatel (rodina) získat dávku. Nově se hranice zvyšuje na 2,7 násobek životního minima. Pokud někdo ze společně posuzovaných osob pracuje a má pravidelný příjem alespoň 3 410 Kč (nebo má nějaký obdobný příjem např. invalidní důchod) bude mít přídávky na dítě ještě o 300 Kč měsíčně vyšší, jak je uvedeno níže.

Výše přídavku na dítě:

- Na dítě do 6 let – 500 Kč nebo 800 Kč
- Na dítě 6 až 15 let – 610 Kč nebo 910 Kč
- Na dítě do 26 let – 700 Kč nebo 1000 Kč

Pro rodiny s onkologicky nemocným členem to znamená výraznou změnu. Dříve nemělo zpravidla význam při odchodu jednoho z členů domácnosti na pracovní neschopnost žádat, protože se posuzovaly příjmy za určité období více než rok zpětně. Ale nyní se sociální situace promítne do hodnocení již po 3 měsících sníženého příjmu. Zároveň se k přídávku na děti dostane větší počet rodin a díky zvýšené částce, má již význam se o tento příspěvek zajímat.

Pro orientační výpočet je možné použít kalkulačku zde:

www.penize.cz/kalkulacky/pridavky-na-dite

Dlouhodobé ošetřovné

Od 1. června 2018 začne platit nová dávka ze systému nemocenského pojištění – tzv. dlouhodobé ošetřovné. Dlouhodobé ošetřovné zahrnuje možnost čerpání až 90 kalendářních dní pracovního volna s náhradou příjmů ve výši 60 % denního vyměřovacího základu. Dávka má poskytnout prostor pro pomoc při uzdravení dlouhodobě nemocného nebo aby se rodina mohla připravit na péči o zdravotně postiženého například požádat o příspěvek na péči a nastavit služby.

O potřebě celodenní péče bude rozhodovat ošetřující lékař lůžkového zařízení. Nárok na dlouhodobé ošetřovné bude vznikat v případech, trvala-li hospitalizace osoby závislé na péči alespoň 7 dní a bude-li zdravotní stav této osoby vyžadovat dlouhodobou péči alespoň 30 kalendářních dnů. A zde nastává první problém pro onkologicky nemocné. Řada z nich se o svém zhoršeném zdravotním stavu dozví na ambulanci, ale není hospitalizována. Znamená to tedy, že ze strany preterminálně a terminálně nemocných nebo ze strany jejich rodin, se zvýší tlak na lůžkové části onkologických klinik.

Druhým problémem může být nově doplněné ustanovení § 191 zákoníku práce. Zaměstnavatel totiž není povinen udělit souhlas s nepřítomností zaměstnance v práci po dobu poskytování dlouhodobé ošetřovatelské péče a to v případě, že prokáže, že tomu brání vážné provozní důvody. Je jasné, že míra zastupitelnosti zaměstnance a vážnost plněných úkolů bude hrát při rozhodování zaměstnavatele svou roli.

Jak bude dlouhodobé ošetřovné využíváno a jaké budou zkušenosti z praxe, uvidíme a podělíme se v některé z dalších našich novinek – ať už na webu nebo zde.

Odborné sociální poradenství pro onkologicky nemocné a jejich blízké v Amelii

Amelie, z.s. se dlouhodobě zabývá psychosociální problematikou onkologicky nemocných a jejich blízkých. Ve svých pobočkách poskytuje odborné sociální poradenství, konzultace s psychologem, aktivity pro onkologicky nemocné a realizuje dobrovolnický program na onkologických odděleních. Neváhejte se na ni obrátit na těchto kontaktech:

Praha a Středočeský kraj

tel.: 739 004 222

e-mail: socialni@amelie-zs.cz

Liberec

tel.: 608 458 277

e-mail: liberec@amelie-zs.cz

Olomouc

tel.: 739 005 123

e-mail: olomouc@amelie-zs.cz

Amelie, z.s., Šaldova 15, 186 00 Praha 8 – Karlín

Více na: www.facebook.com/amelie.zs a www.amelie-zs.cz

pomáháme žít život s rakovinou

Za vytištění zdarma děkujeme tiskárně: **TISKÁRNA** www.tisk.cz
POLYGRAF